

вому контролю, ще й використовується принцип індивідуальності, та принцип об'єктивності оцінки знань студентів при вивченні дисципліни «Облік у зарубіжних країнах».

Для підвищення якості навчання необхідно використовувати на практичних заняттях як традиційних, так і інтерактивних методів навчання — тести, дискусії, ситуаційні завдання, поділ на «міні-групи», кейси, тощо — залежить від теми занять. Робота в «міні-групах» — сприяє до залучення всіх студентів, але з урахуванням їх можливостей до сприйняття матеріалу. Особливе значення набуває диференційний підхід до постановки вивчення завдань. Обговорення в групі ситуаційних завдань — цей метод дозволяє заохочувати студентів до діалогу, обговорювати проблему без обмежень, шукати згоди в суперечливих ситуаціях, обмінюватись думками, порівнювати різноманітні позиції. Згода може бути досягнута лише коли вся група укладе спільну угоду через процес обговорення та діалогу.

В процесі роботи в міні-групах кожний студент отримує завдання, що стосується його ситуаційної ролі в міні-групі. Робота в цих міні-групах наближає студентів до реальних умов у діяльності закордонної фірми. Завдання викладача в цій роботі — правильно сформулювати завдання, підготувати заохочувальний матеріал, який би мав практичне значення, бути партнером для студентів, коректувати та направляти роботу «міні-груп» у вірному напрямку.

Одним з основних дієвих способів перевірки знань є тестовий контроль знань студентів, він має кілька переваг: легкість організації оперативного контролю знань студентів у навчальному процесі, при багатоваріантному тестовому контролі використовується принцип індивідуальності, та принцип об'єктивності оцінки знань студентів при вивченні дисципліни.

*Городянська Л. В., канд. екон. наук,
доц. кафедри обліку підприємницької діяльності*

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЗАТРАТ ЧАСУ НА РІЗНІ ВИДИ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ ЗІ СТУДЕНТАМИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ОБЛІК І АУДИТ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

Кожен студент є творчою особистістю, з власними амбіціями, мотивацією, рівнем фахової підготовки, набутим на попередніх курсах, розвитком інтелекту та ерудиції. Як показує досвід прове-

дення практичних занять зі студентами рівня магістр — сприйняття студентами нового матеріалу, вміння сформулювати власні думки, логічно й обґрунтовано їх викласти у стислі терміни напряму залежить від набутого ними рівня професійного та особистого розвитку. Враховуючи чисельність студентів у групах, тривалість аудиторного заняття (1 год. 10 хв.), його тематику та необхідність обов'язкового проведення опитування кожного студента на кожному занятті, необхідно відзначити досить насичений графік роботи студентів і викладача. Якщо півпари (35 хв.) присвятити роботі та опануванню студентами нового матеріалу, то на перевірку самостійної підготовки кожного студента та його опитування у середньому залишається $1 \div 1,5$ хв. Саме тому необхідно вирішити питання, як раціонально використати час, відведений на аудиторну роботу з врахуванням обов'язкового проведення опитування студентів та визначитися з формою опитування.

На жаль, за одну хвилину лаконічно та чітко відповісти, розкрити власні погляди в усній формі здатні лише одиниці з групи. Студенти, які мають «середній» і «низький» рівень підготовки та розвитку, більш налаштовані на проведення опитування у письмовій формі. Тобто, особливості психолого-педагогічних умов для здійснення та оптимізації навчального процесу у формі практичного заняття значною мірою визначаються реальними можливостями студента й викладача до дієвого конструктивного спілкування.

Умови оцінювання бажано розкрити студентам вже на першому практичному занятті. Це надасть можливість студентам самостійно планувати виконання обов'язкових і вибіркового видів робіт, а викладачу — належним чином оцінити їх своєчасне та якісне виконання. При плануванні системи оцінювання необхідно передбачити комплекс показників — часових, змістовних та якісних, а також врахувати показники творчості, обґрунтованості, практичності, і професійності. Саме оцінювання безпосередньо впливає на мотивацію студентів до активної участі на практичному занятті.

Основними шляхами оптимізації затрат часу на кожному практичному занятті з врахуванням викладених вище умов, яких необхідно дотримуватися, є:

- застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчальному процесі на всіх етапах його реалізації, особливо на етапі контролю знань, які доцільно проводити у формі тестового опитування;

- формування студентів у малі групи та застосування на практичних заняттях активних методів навчання;

— дотримання й виконання студентами графіка індивідуальної самостійної роботи, вчасне та регулярне відвідування ними занять без запізнь і пропусків без поважних причин;

— здійснення суцільного контролю з боку деканату за пропусками студентів (денної форми навчання), виявлення пропусків з неповажних причин і забезпечення регулярного відвідування студентами аудиторних занять.

Проведення опитування у письмовій формі під час практичного заняття доцільно розрахувати на 5, 10 або 15 хвилин. Сукупність окреслених заходів надасть можливість зекономити викладачу 20÷25 хвилин для:

1) з'ясування сутності невіршених студентами навчальних завдань та незрозумілих теоретичних питань попередньої теми практичного заняття;

2) практичного вирішення навчальних завдань або розкриття алгоритмів розв'язання задач нової теми (залежно від дисципліни) за умов активної участі студентів, обраних із представників малих груп.

*Добровський В. М., канд. екон. наук, професор
кафедри обліку підприємницької діяльності*

МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ ЗБАГАЧЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

Збагачення лекційних занять здійснюється за рахунок привертання уваги студентів до проблемних питань сутності управлінського обліку, його предмету, об'єкту, методу та особливостей організації на підприємствах України.

Зокрема, до відома студентів доводиться коло дискусійних питань з приводу визначення сутності і змісту управлінського обліку, серед яких виокремлюються підходи до управлінського обліку як різновиду (підсистеми) бухгалтерського обліку та як системи управління витратами виробництва.

Показуються переваги і недоліки кожного з таких підходів, акцентується увага студентів на те, що при будь-якому підході побудова системи управлінського обліку передбачає формування набору формалізованих процедур, які мають забезпечити менеджмент підприємства всіх рівнів інформацією для прийняття своєчасних і ефективних управлінських рішень.